

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy óra 1 ft. — Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy óra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautó 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ES KOZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: 8t hasábos garmon 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s után 30 kr. belyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent. Nyiteltéri cikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Ki óhajt a magyar honvédség mellé gyakorlott tüzérseget?

A képviselőházban több napig vitáztak afelett: van-e szüksége a honvédségnek tüzérsegre. Abban, hogy e nemzeti haderőt harcoképesebbé kell tenni, mindkét párt egyetértett, csak abban tértek el a nézetek, hogy egyik felől mind azt hangoztatták, mi vezet olcsó népszerűsége a dolog mélyére nem ható szakavatatlanság körében: míg a másik oldalon a kivihetőt, a gyakorlatit, a haza és nemzet érdekeinek megfelelő czélszerűt hangsúlyozták.

Talán mondani sem kell, hogy a baloldaltól hallók ismét a mézes csábszavakat; míg a többség szónokai, különösen honvédelmi miniszterünk az egyszerű igazság érveivel, adataival lépett a küzdőterre, jól tudva, hogy a higgadtan bíráló ész foroma előtt ezek, csak is ezek birhatnak teljes értékkel.

Az ellenzékiek külön tüzérseget sürgetnek, a honvédség mellé állítandót. Első tekintetre azt hinnők, hogy a harcoképeség kulesát nyújtják felénk. Pedig korántsem.

A honvédelmi törvény értelmében gyalog és lovas csapatok alakítottak mindazon újonczokból, kik nem soroztatnak be a rendes magyar serezekhez. Ezeknek a honvédségeknek csak keretei állanak fenn, a behívott legénység 8—10 heti tanítás után haza bocsátatik. Ha az országgyűlés a baloldali módosítványt fogadta volna el, úgy a honvédtüzérsegeknek ily újoncz keretek közé kell vala beállítatnia néhány héti oktatásra. Minő tüzérsegek lenné az, azt hiszem fölösleges fejtegetni. A midőn még a sima ágyuk a mostani löfegyverek lőtávolságára hordtak, még tehetett szolgálatot az ily újoncz tüzérsegek is; de a mióta a vontassóvű ágyukkal 4—6000 lépésre kezdik az ágyucsatát, a tanulatlan tüzér csak a drága löszert pusztíthatná, az ellenségbe nem sok kárt okozhatna s így a serget, melynek oldala mellett állana, édes keveset tenné harcoképesé, úgy hogy nem érdemelne meg a reá mulhatlanul fordítandó 10—12 millió forint költséget.

A jobboldaltól joggal hozták fel az ily csakis puffogatásra való honvédtüzérsegek eszméje ellen azt, hogy létesítésének akadályai nem jogi, hanem gyakorlatiak, a czélszerűségi és pénzügyi tekinteteket számításba vevők.

A jobboldal, a Deákpart kimutatta, hogy tüzérseget nem csak akar, de tud is a honvédség számára szervezni: hogy a harcoképeséget e nemzeti hadaknak nem a papíron és névleg, hanem a kézzelfogható valóságban fogja megszerezni.

E napokban osztottak szét azok a barlól anynyit ócsárolt delegációk, miután a közös tüzérsegek erejének növelésére 400 ágyut szavaztak meg; ezek nem lesznek papíros sárkányok, hanem valódi csataszörnyek szakavatott tisztek vezénylete alatt, gyakorlott legénység kezében.

Igen de azt mondják a tulsó oldalról: ez nem lesz a honvédség tüzérsege.

Mint tudjuk a területi hadosztályok fel fognak állítani s e végett derék és vitéz hazai serezeink haza szállítanak. Már most a területi hadosztályok szervezete főleg a mozgósítás gyorsításának szempontjából vitetvén keresztül, világos, hogy ez ezredék mellett lesznek beosztva a megszorított központjában fognak felállítani, vagy is azon körben, hová a honvédség is behívatik kisebb-nagyobb gyakorlatra, beoktatásra. E szerint meg lesz adva az alkalom, hogy a honvédség közös gyakorlatokat tartson a magyar serecsapatokkal, hogy a honvédség gyalogság emberei is oktatást nyerjenek a magyarországi sorsiterezedekeknek az ágyuk kezelésében; magától értet, hogy a gyakorlatok alkalmával a honvéddandárok és hadosztályokhoz is egész ütegek lesznek beosztva. Én legalább úgy vélem, hogy ily módon a honvédségnek békében is lesz tüzérsege, s háboru idején nem lesz parádé tüzérsegek oldalán az ellenség háta mögé lövöldöző tüzérsegekkel, a hadargást teljesen lehetlenné tevő tanulatlan lovakkal; hanem lesz oly szakavatott tüzérsegek, mely harcoképeséget valósággal megütszerezendi s míg a honvédséget képebbé teendi a sorhadbeli vitéz bajtársakkal való eredménydus versenyzésre, a honvédségre sem hozand kisebbséget az, hogy rendes tüzérsegek kezelik ütegeiket s egy sorban harcolandnak a magyar serezekekkel.

Az ágyuk számának szaporítása magában foglalja a tüzérsegek növelését, tehát a magyar-osztrák birodalom tüzérsege erősödik jelentékenyül; a területi hadosztályok szervezeténél fogva békében és harcban lesz a honvédségnek kellő számú derék tüzérsege, míg ha 8—10 hetűs tüzérsegekkel menne

az ellenségre, mulhatlanul kudarczat vallana és a honvéd név dicsősége is elhomályosulhatna a serezekek bátor kitartása mellett. Ime tehát már a legújabb vita előtt megteette a Deákpart a lépéseket a végre, hogy a honvédség harcoképesé váljon, s az ország területe és népe a lehető támadások ellen jobban biztosítottassék.

De a vita kezdetén már ajánlá a többség a honvédlövasság szaporítását is, tehát fokozza azon második tényezőt is, a melytől nemzeti hadaink harcoképesebbé tétele függ. A honvéd gyalogság már ez év folytán 140,000 főt meghalad s rövid időn, a zászlóaljak száma megkétszerezettvén, felpapoporodik 300,000-re is.

Ezek a tények hangosan beszélnek, azt mondják, hogy: a többség, a Deákpart tettleg szervez a honvédség számára gyakorlott tüzérseget, míg az ellenzék olyat óhajtaná, a keret-rendszer szerint oldala mellé állítani, mely a drága ágyukkal a levegőt lyukgátná, és nem lenne képes fedezni a honvédzászlóaljak homlokzatait, — a haza határait, a nép lételetét, alkotmányát. Egy kiszolgált katona.

Az erdélyi muzeum-egylet évi közgyűlése.

1871. februarius 27-dikén.

Egyleti elnök hidvégi gróf Mikó Imre önmaga a gyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Mostanság, közügyekben való csaknem folytonos távollétem miatt, mondhatni a véletlenség műve, hogy e helyen ma én viszem az elnök tisztét. De bár kissé meglepetve, azt még is — mint kedvesebb nélkül megkellene említenem — készséggel teljesítem. Az erdélyi muzeum s az azt megalapító egyesület az, a minek létezése nekem különös öröm, belső fejlődése s nemzeti kulturánkra üdvös kihatása legfőbb vágyam s hanyatló korom élető reménye.

Két körülmény teszi előttem mai gyűlésünket különösen fontosá; egyik: mert én most vagyok először az egyesületnek első tízévi életszaka lefolyása után az öt évre megújult társulat nyilvános körében; másik: mert meggyőződésem szerint a csak imént lejárított európai tragédia nemzetünk népe a létező közművelődési intézetek fenntartását, s újakkal, életerőssegekkel gyarapítását teszi első szükségé, sőt életföltételé.

Nem kéllém: közmeggyőződés a tisztelt gyűlekezletben, hogy e tudományi intézményünket, ha még nem volna, bármí áron, késedelem nélkül megkellene teremtenünk. Ebből természetesen foly, hogy mivel, hála Istennek! megvan, minden igaz hazafinak örömmel kell arról tudomást venni, azt fenntartani, s rendeltetésének minél inkább megfelelővé tenni igyekezni.

Vajon új szervezkedésünk, s egyesülésünk gyűjtési, és tudományos munkássági erőfeszítése haladást, vagy megállapodást tanusít-e? erről nyilatkozhatnék a sajtó, de a mai hivatalos jelentések és tárgyalások is feleletet adnak.

Évszaki gyűléseinket nagy gyűléseknek neveztük eddig, mert nagy időközökben tartjuk, s azokon nagyobb fontosságu ügyeinket intézzük el, vagy mert nagy számú részvénys és hallgató közönség keresi fel. Másor közgyűlés volt neve, azért, mivel azon az egész egyesület közügyei, tehát közérdekek felett, közértelemmel, a közjóra irányuló akarattal értekezünk és végeztünk. Vajha gyűléseink e nemes természetüket mindenkor megtartanak! Vajha élénk tudásvágytól lelkesülő honfiak koszorúja töltse be e templomát a tudományak és közügyeknek!

De a közgyűlések mint az egyesület beligazgatásának irányzói, s legfőbb ellenőrzői is fontosak. Minden egyesület egy szerves társaság; tagjainak bizonyos szabályszerű, s mintegy alkotmányos joga és kötelessége van, melyet közvetlenül csak a közgyűlésen gyakorol, másor át van az ruházva választottira. A ki a jog becsét ismeri, érdeklődni kell a közgyűlések által, mert itt tudhatja meg egyenes és tiszta forrásból, hogy a bizalmával megütszertelt, szép hatáskörüket a közjó előmozdítására egész igyekezettel felhasználták-e, vagy tán mellékes tekintetek, önérdek vezették-e lépéseikben?

A kik az egyesületek közügyei vezetésére vállalkoztak, szolgái, nem urai a testületeknek, javalmakat kötelezettségekkel élveznek, miket egyaránt kell érezniök a közérdekek iránt; örömeiket kell hogy találják azok gyarapodásában, szóval: lelkesülniök kell pályájuk iránt. A közönségben csak ez költ viszonyos érdekeltséget, az egyesület tagjait ez tartja össze, ez hangolja kedvesen a közvéleményt.

Helyesen nevezték az egyesületeket erkölcsi testületeknek. Ez jó hasonlatosság. Mig rendes a szív verése, jó a testi egészség. Ha a testületek központi szervei élénk munkásságot tanusítanak, míg azok munka körében ele-

venség, mozgás van, ez a külső tagokban is érdekeltséget költ fel, munkára serkent, áldozatra buzdít, s az egyesület élete erőssé lesz, hatása növekedik, jövője biztos.

Ellenkező viszonyok ellenkező eredményeket szülnék. Igaz, tisztelt gyűlekezlet! hogy az egyesületi téren való sikeres munkássághoz nagy mértékű értelmi fejlettség s élénk közszellem kell. Példa erre Észak-Amerika és Anglia, ama két boldog ország, hol a társulás szelleme bámulatos műveket alkot és tart fenn, s a polgári jóllét és nemzeti cultura egyik főforrását épen az képezi. Magántársulatok alapítanak itt óriási gyárakat, muzeumokat, egyetemeket, könyvtárakat, ezer meg ezer népiszkolát.

Ha élni akarunk; nekünk is el kell sajátítunk az angol erényt és amerikai közszellemet.

Nekünk tisztelt gyűlekezlet! majdnem mindenben akadály a pénzügyesség. Ezen azonban politikai helyzetünk reméllet napenkénti javulása, erőnknek buzgalommal fokozása, s idővel a kormányak is gondoskodása segitend. Ne szünjünk meg szeretni, és segíteni szép intézményünket, mely hazánk egyik disze s méltó büszkesége. Senki jobb szolgálatot nem tesz honának, mintha tudományos és közmíveltségi intézeteit tehetsége mértéke szerént szellemileg és anyagilag gyámolítja.

Akadályunk továbbá a közszellem hiánya. Minket csak a nyomás tart egyívé, csak a zsarnokság fenyegetése fűz szorosan egymáshoz s nemzeti intézeteinkhez. Higgyük el, az idő és Európa változott helyzeté köteles-ségünk teszi, hogy közmívelődési álláspontunkat minél inkább emelni igyekezzünk. Kincsiny nemzet, elszigetelt állásban, csak magas értelmiség és kifejtett erkölcsi erő segélyével állhat fenn s védheti meg egyéniségét és szabad önelfelhatározási jogát.

E végre a mi tisztünk: muzeumunknak folytonos gyarapítása, gyűjtés és szerzés, a tanulás, olvasás és tudományos munkálkodás minden eszközeinek megszerzése, rendben tartása s minden tanulni és dolgozni kívánóknak rendelkezésére bocsátása.

Vegyük ezt fontolóra, osekledjünk az idők, a politikai viszonyok és nemzeti kulturánk változott szükségai szerént; ne feledjük, hogy csak a tudomány és műveltség teszi a népeket nagyká és tiszteltekké. Éljenek hát és virágozzanak tudományos és közmíveltségi intézeteink!

A közgyűlést ezennel megnyitom. Ezután következett a titkári jelentés az igazgató választmány évi működéséről; a pénztárnoki, igazgatói, a régiségi és éremtári öt jelentései, végre a m. évi közgyűlésből kiküldött vizsgálati bizottságok előterjesztései, melyek magnyugtató tudomásul vétettek.

Helyettes igazgató Brassai Samu lemondása nem fogadtatott el, azzal a föltevessel; hogy az alapszabályokat és tisztújításokat jövőre magára nézve is kötelezőknek ismerendi el.

A választmányból szabályszerűen kilépett négy tag u. m. Dr Fischer Lajos, Kovácsi Antal, Mosel Antal és Szász Domokos ismét megválasztattak.

Bielz E. Albert csiga és kagyló gyűjteményének megvétele elhatározottat. A természetjáró állati osztálya mellé egy gondnoknak választmányilag történt felvétele helybenhagyott. A földtani osztály segédőre Herbach Fer. 400 frt. fizetéspótlék és 200 frt. esetleges szállás bérrel megmarasztatott.

Holnap a gyűlés folytatatik.

A „Kolozsvári Közlöny“ t. Szerkesztőségének.

Nyilatkozat.

Az udvarhelyszéki közelebbi képviselőválasztást illetőleg az „Ellenőr“, a „Hon“ és „Magyar Polgár“ hasábjain napvilágot látott valótlan közleményekkel ellentétben erkölcsi kötelességemnek ismerem kijelenteni, hogy a választás ténye az 1848. évi V. t. cz. és az Erdélyre vonatkozólag 1868. decz. 23-ról kiadott belügy-miniszeri „Utasítás“ szabványainak szigorú szem előtt tartásával a legteljesebb szabadsággal, zavartalan renddel és kellő csendben hajtottat végre a nélkül, hogy választási jogának gyakorolhatásától csak egyetlen választó is elzárattat volna.

Hogy a választás székhelyétől távol és a vidéken mi történt, azt én nem tudhatom, s azért nem is lehetek felelős; a valóban szomorú véget ért famosus verekedést illetőleg azonban annyit kinyilvánítok, hogy az a választás színhelyétől távol, választási jogukat már gyakorolt választók között és akkor vitetett véghez, a midőn az azon napra behívott választópolgárok tömege már szavazott volt. Nem szenvedhet kétséget tehát, hogy a verekedés a választás folyama és teljes szabadsága s a csend és jó rendre zavaró befolyást a legtávolabbi sem gyakorolhatott.

A verekedés történetét, illetőleg annak részleteit csak a megindított és erőlyenes folytatott bünyenyítő vizsgálat fogja valódílág kideríteni, s az erről ennek befejezése előtt közölt vagy közlendő minden vázlat, mint egyoldalú közlemény hitelt nem érdemel. Ez ideig leg-

valószínűbbnek látszik az, hogy az egész esemény magánboszu szüleménye, mely a politikai véleménynyel semmi összefüggésben nincs.

Azt hiszem tehát, hogy miután minden sérelem orvoslásának meg van a maga foruma, s miután a sajtó a jelenlegi európai constellációk és a szőnyegen levő országos kérdések czélszerű megoldása tekintetéből anynyi feldolgozandó anyag várakozik, óhajtható lenne, hogy ezen kérdés felett a sajtóban napirendre térjünk.

A t. Szerkesztőség igazságszeretétől legyen szabad reménylenem, hogy nyilatkozatomat a felrevezett olvasó közönség felvilágosítása érdekében becses lapja legközelebbi számában közreadandja.

Ki egybírát kíváló tisztelettel vagyok a t. Szerkesztőségnek

Székelv-Udvarhelyt, 1871. febr. 22-én

szolgálatra kész

Tibád Antal,

alkirálybíró mint vál. eln.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten febr. 27. 12 óra 40 p. délután.

Érkezett Kolozsvárra febr. 27. 1 óra 25 p. d. u.

Berlin. A békeföltételek pénteken megállapítottak; ezek szerint — állítólag — Elsass átengedtetnék Lotharingia kis részével; két milliard kárpótást fizetne Frankhon.

Szamos déli város a kormányselek helyét Párison kívül kéri kitzetn.

A háboru megújulása esetére Bauregard amerikai tábornok 700 tiszttel lép a franciaia hadsereg soraiba. A vignon körül 245.000 francia van táborban.

Bordeaux. Több hadtest érkezett ide, a védelmi előkészületek óriási mérvűek. Thiers hallani sem akar Metz átadásáról, a Párisba bevonulásról. A német hadtestek ismét mozognak, a lovasság arczot változtatott.

Városi közügyek.

(—r—o.) A városi képviselő-testület mult szombati ülésében ismét egy, a majorsági pénztárt érdeklő fontos tárgy került szőnyegre. Ez a várost illető szesz-fogyasztási adó.

Már évek óta semmit se vesz be pénztárunk ezen különben első helyen álló jövedelmi forrásból, a miatt, mert a beszedés módja, voltaképp az ellenőrzés miként eszközölése, mint vitás kérdés még mai napig se oldott meg véglegesen.

A város azon jogot, hogy minden Kolozsvárt termelt, valamint fogyasztott szesz akója után, fogyasztási adócizim 78 krt vehet föl a termelőken, Kiss S.-ra ruházta 10,000 frt évi haszonbérért, azouban a szesztermelők, kik megdöbbentek, hogy a haszonbéről saját érdekében semmit sem fog elmulasztani, miáltal bérleményét minél értékesebbé tegye, felfolyamodtak a minisiteriumhoz, hogy velők szemben oly intézkedések tetetnek, melyek az ipar, a productió hátrányára vannak sat. sat, minak a lett következzése, hogy a közönség valamely czélszerűbb ellenőrzési módozat megállapítására lön utasítva (a leltározás helyett.)

Minden higgadtan itélő bizonnal át fogja látni, ha a hirdetményt és szerződést, melyek e tárgyban keltet, elolvassa, hogy az előbbi intézkedés nem gátolja a termelőket semmiben, csak abban az egyben, hogy csempészetet lehesen üzni (legalább nagy mennyiségben)

De másfelől, ha a város és Kiss által létrehozott ellenőrzési módozatokat egybehasonlított azokkal, melyeket a kincstár maga léptet életbe saját jövedelmei beszedhetése végett, (azon eseteket kivéve, midőn egységre lép az illetőkkel,) úgy fogjuk találni, hogy a város intézkedéseivel legkevésbé sincsenek jobban zaklatva az illető termelők, eladók, mint ez utóbb idézett esetekben. Sőt határozottan szelidebbnek, engedékenyebbnek mondhatjuk a tervbevitelt intézkedést, mint a kincstár számos ellenőrzési rendszabályait.

Es azért nagyon sajnosan vette tudomásul a képviselő minisiteriumunknak fennebbi leiratát, mely ezen nevezetes jövedelmi forrást bizonytalanná tette. Több részről heves kifakadás történt e miatt, melyek nem is voltak alapl nélküliek. Kivált most, midőn városunknak oly roppant kiadásai vannak. Ezek szaporodnak minden nap, de a jövedelmek helyett csak a deficit van növekedőben.

Felolvastak ezután két ajánlatot, melyek egyikét a szesztermelők, másikat Zsigmond Elek és Heller adtak be a képviselő-testülethez. Az egyikben 2000 forintot ígérnek a városnak említett jogért, ha haszonbérlet címén nekik bocsájtatik át, másikkban pedig ajánlatot tesznek, hogy minden Kolozsvárt elfogyasztott akó szesz után fizetik a 78 krt, azonban az ellenőrzés, hogy miként történjék, egészen mellőzik, ugyszólvá csupán a polgári becsületre támaszkodnak, olyképp, hogy az

eladott tételeket könyvekbe vezetik, melyeket hónaponként bemutatnak a fizetés alkalmával az illető pénztárnál. Hogy miért tartották a szesztermelők oly roppant terhesnek a Kessel előbb 10,000 ftban kötött szerződés feltételeit, a szigorú ellenőrzést, magyarázat nélkül is kitűnik ezen két ajánlatból, midőn az egyikben majd semmi garanciát nem nyújtanak a városnak, a másikban pedig 2000 forint árakjék megszerzési ezen jogot, melyért Kis 8000 s néhány százal többet ígért, már pedig bizonyára ő is a nyeres reménye fejében kötött szerződést.

A mi pedig a multat illeti -- több évről egy ezer kétszáz forintot kegyeskedtek ígérni, mely összeg egész a borsantásig kicsiny. Tessék perelni velők.

A volt a kérdés, vajjon elfogadja-e a város ezen önkéntes ajánlat valamelyikét, s ha el, melyiket, avagy saját maga kezelje jövedelmét?

Képviselő Hájós János szakértőleg kimutatta, hogy ha ezen feltételek bármelyikéhez is ragaszkodnának, ez roppant káros volna pénztárunkra nézve, miután az önkéntes beállításban nem lehet bízni, de másfelől igen kényes dolog is egy városi jövedelmet az adózók önkényére bízni, mert az, tapasztalás szerint legkevésbé se biztos alap, a könyvekbe írhatnak a termelő urak a mit akarnak. *) A felajánlott 2000 forintot pedig ő is csekélynek tartotta. Jónak látta tehát, hogy egyik ajánlatot se fogadják el véglegesen, hanem egy föltérjesztésben fejtsse fel a közönség a miniszterium előtt, miszerint előbbi intézkedéséből semmi hátrány se származván az iparra, erősítse meg a Kessel kötött szerződést. Addig pedig, míg erre válasz jőne le, a két ajánlat közül egyiket (az utolsót) ideiglenesen fogadják el.

A képv. testület ezen értelemben határozott avval a különbséggel, hogy a termelők becsületére bizza a fogyasztási adó-beállítás, oly módon mégpedig, hogy vezessenek rendes könyvet, melybe beírják a Kolozsvárt elfogyasztott szeszmenyisígeket s a szerint fizessenek.

Fölmerült, hogy vajjon Kolozsvár város területén mennyi lehet a napi szeszfogyasztás, hogy ehhez képest határozassanak a jövedék értéke felett. Képviselő, városi tanácsos Földesi hozzátette, hogy 30 vederre tette azt, mely szerint a városi illeték naponként csak 4 ft 68 kr. volna és az évi bevétel 1584 ft 80 kr.

Andrássy Gyula gróf beszéde

a képviselőház febr. 23-ki ülésében.

Már 2 óra van, és én e tárghyhoz tüzetesebben kívánván szólni, előadásom azon részével, mely a kérdés objectiv oldalára vonatkozik, nem fogom a t. házat farsztani; de épen azért, hogy e kérdést később objective tárgyalhassam, szükséges, hogy még ma feleljek azon nyilatkozatokra, melyekről bizonyosan a tulajdonlól sem fogja senki állítani, hogy objectivek, s melyekről határozottan ki kell jelentenem, hogy azok egyszerűen gyanúsítások, oly gyanúsítások, melyekre a kormány és a többség alkalmat nem adott és melyek szomorúan bizonyítják azt, hogy az ellenzék se nem felejt, se nem tanul. (Mozgás balról. Ugy van! jobbról.) Minden egyes kérdésben csak alkalmat keres, a melylyel saját népszerűségét nevelhesse. (Ellenmondás balról) és ez ellen semmi kifogásom; de hogy nevelje alaptalan gyanúsításokkal az ellenfél, t. i. a kormány és a többség költségen: ez az, a mi ellen kifogásom van. (Helyeslés jobb felől.)

A t. képviselő ur és vele többen, úgy látszik, azon eszméből indulnak ki, hogy ime itt egy kényes kérdés, szorítsuk a kormányt a falhoz. (Derűtség jobbról.)

*) A hamis könyvezés büntény levén, úgy hiszünk, hogy a városi közügyességre egyenesen intézkednek előforduló esetekben, hogy a város megkärösítésére czélzó gonosz törekvésnek elejét vegye.

Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy e részben nagyon tévednek. Egyáltalában tagadom, hogy tiszta czél és jól átgondolt eszmével szemben egy kormányra és pártra nézve kényes kérdés létezhessen; de ha van ily kérdés, akkor ez nézetem szerint egy okkal több arra, hogy szóljunk hozzá minél őszintebben és a kérdés megszűnend kényes lenni. (Helyeslés jobbról.)

Simonyi Lajos tisztelettel képviselő ur reporterje, ki azt jelentette neki, hogy a Deák-körben különösen azon okból elleneztem volna a tüzésérg felállítását, mert azt a politikai viszonyok nem engedik, teljesen alaptalan adatot szolgáltatott. (Simonyi Lajos br. A „Pesther Lloyd”-ban olvastam! Fölkiallások jobbról: Nem a kormány, nem a párt lapja!) Sziveskedjék tehát máskor jobban megkérdezni, mielőtt ilyesmire vádját alapítja. Arra, hogy egyik tisztelt képviselő ur azt mondvotta, hogy a mitrail-leusok csak porszóró gépek, egy másik képviselő ur szerint pedig szemfényvesztés, azt jegyzem meg, hogy azt már megszoktuk, hogy valahányszor a kormány valami czélszerűt saját kezdeményezéséből tesz, azon félelem támad az ellenzékben, hogy a kormány az ország előtt populáris talál lenni. (Zaj balról. Tetszés a jobbról.) A mitrailleus különben oly fegyvernem, melynek hasznosságát bebizonyította a mult, és jól merek érte állani, be fogja bizonyítani a jövőre; oly fegyvernem, mely nem egyszerű porszóró gép és nem is szemfényvesztés. De Simonyi t. képv. ur azt is mondta, hogy midőn itt pénzről beszélünk -- és ezt accentuálta Várady képv. ur is -- akkor kénytelenek egyenesen gyanuba venni a kormányt és a pártot, mert az nem a valódi indok. Mi lehet azon valódi indok, melylyel gyanúsítottunk? Az, hogy a kormány, a többség és nem tudom, miféle láthatlan körök, attól félnek, hogy -- a jelen kérdésre alkalmazva -- a külön tüzésérg felállítása által a honvédségből külön hadsereg fogna lenni. Erre nézve ki kell jelentenem, miszerint rémitően méltóztatnak tévedni. És itt két oldalról van a tévedés. Egyrészt a Lajthán tul egy ideig a közvélemény majdnem általánosan tartott attól, hogy ha a magyar honvédség tüzésérggel fogna ellátni, az okvetlen külön hadseregbe vezetne és a közös hadseregnek szétszakítására. És hogy ezen hit oly általánosan el volt terjedve a Lajthán tul, azért az érdem az önké uraim, a tulsó oldalon. (Élénk helyeslés jobbról. Zaj balról.) De azt hiszem, ott már megszűnt ezen hit, amaz urak már kiabándultak ezen nézetből; de van egy másik rész, mely azt gondolja, -- és mondjuk ki őszintén, mert én nem ismerem kényes kérdést -- azért is teszi ezen indítványt, mert akarja, hogy ennek alapján fejlődjen ki a honvédségből egy különálló magyar hadsereg. (Ugy van! balról.)

En a tüzésérg felállítását nem fogadhatom el, nem azért, mintha azon veszélytől tartanék, hogy annak nyomán különálló magyar hadsereg fejlődne, hanem azért, mert meg vagyok győződve, hogy ha mi a helyett, hogy a fennálló fegyvernemeket tökéletesitenék, új, tökéletlen és talán tökéletesithetlen fegyvernemekre költjük a pénzt, abból nemcsak hogy külön hadsereg nem lenne, hanem még honvédség sem, hanem lenne belőle egy győri insurrectio ágyúkkal. (Élénk helyeslés és tetszés jobbról.) Ez meggyőződésem. Ezekről különben holnap bővebben; most csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy b. Simonyi Lajos t. képviselő ur -- nem tudom, mi oknál fogva -- az én helyzetemet, ha nem lesz külön tüzésérgről gondoskodva, Alvincziéhez hasonlította. (Derűtség balról.) A t. ellenzék nevetett akkor, nevet most is, én is szívesen nevetek velők, ámbar a hasonlatosságot nem értem. Mert azon fegyverek, melyekkel a ministerium a honvédséget ellátta, mind igen jól elszűnek, a mint a tapasztalás mutatja. Ha tehát itt valami van, a mi nem sült el, az a t. képviselő ur élceze (Simonyi Lajos br. Az ágyú! Élénk zajos derűtség és tetszés.) És ennek következtében, ha valamelyikünk Alvincziéhez fog hason-

lítani, az nem én leszek, hanem a t. képviselő ur. (Hosszas derűtség.)

Mondott a t. képviselő ur még egyet, mit szintén válasz nélkül nem hagyhatok, t. i., hogy az, a mi kormányt e kérdésben vezeti, az a bizalmatlanság a honvédek ellen.

Önmagára a t. ellenzékre bízom megítélni, vajjon e vád elemelésének joga illeti-e azon oldalt, mely a honvédséget keletkezésétől kezdve mindaddig, míg hasznossága, czélirányossága, megbízhatósága, dacára az ellenkező állításoknak, tények által be nem bizonyult, -- míg tények által nyakába nem nőtt, -- sárral dobálta, (Élénk ellenmondás balról; zajos tetszés jobbról) van-e joga, kérdem, azt mondani, hogy a kormány bizalmatlan azon intézmény iránt, melyet maga alkotott? (Élénk tetszés a jobbról, zaj a balról. Tiszta Kálmán: Ez nem igaz!) Nekem, t. ház, teljes szándékom volt, mert csak csak ily uton lehet biztos eredményt elérni, e kérdést tisztán objective tárgyalni. De mindaddig, míg nem szerencsém vagy szerencsétlenségem lesz miniszter lenni, mindig úgy fogok válaszolni, a mint a kérdés feltétetik; mert annak, a ki gyanúsítatni engedi magát és nem felel, nem jó a felkiismerete. Mi nem vagyunk ily helyzetben, s ennél fogva nem türjük el a gyanúsítást. (Élénk hosszas tetszés a jobbról, zaj a baloldalon. Tiszta Kálmán szót kér. Holnap! holnap! a jobbról.)

Legújabb táviratok.

Bordeaux, febr. 24. Egy hivatalos jegyzék mondja: Az alkudozások Poroszországgal erőlesen folynak; mostanig a kormány nem kapott értesítést az alkudozások mibenlétéről. Görögországot kivéve valamennyi hatalom elismerte a francia köztársaságot. Hir szerint a nemzetgyűlés vasárnap veszi át a közléseket a béketárgyalásokról. Aumale és Joinville herczegek a Gironde departementben tartózkodnak.

Bordeaux, febr. 25. A „Journal de Bordeaux” szerint Németország lemondott volna Lotharingiáról. A nagyhatalmak pártolják Németország jelenlegi békefeltételeit. Minthogy Thiers és Favre elutazása Párisból még nem jeleztetett, azt hiszik, a nemzetgyűlésnek holnap nem lesz ülése. Valószínűleg 48 órával meg fog hosszabbítani a fegyverszünet.

London, febr. 25. A „Times” febr. 23-ról versaillesi híreket közöl, melyek jelentik: Bismarck azon esetben, ha a békealkudozások nem kecssegetnének eredménynyel, nem akar semmit sem tudni a fegyverszünet meghosszabbításáról. Ha a békefeltételek el nem fogadtatnak; vasárnap éjjel az ellenségeskedés ismét kezdetét veszi; ha azonban a béke megkötése valószínűnek fog látszani, akkor a fegyverszünet meghosszabbításába is bele fog egyezni.

London, febr. 24. A „Daily Telegraph” febr. 23-ról Párisból jelenti: A béke biztosítva van: minden, kivéve a pénzkérdést, rendbe van hozva. Németország 2000 millió tallért követelt; Franciaország 1000 milliót ajánlott. Németország most hajlandó az eleinte követelt összegből 750 millió tallért az eddig eszközölt requisitok, francia területre rótt sarcok és az Elsass és Lotharingiára eső adóssági részlet fejében levonni, -- úgy hogy még 1 1/4 milliárd volna fizetendő. Valószínűleg sikerülni fog e pontra nézve is a békés kiegyezés.

Bordeaux, 24-ről jelentik, hogy Sheridan tábornok 23-án Marseillesből Bordeauxba utazott el. -- Az orleanisták még semmi szervezetet sem állapítottak meg; azt állítják, hogy ezen pártban két csoportot alakul.

Berlin, febr. 25. Minden rendelkezés megtétt a 26-án leendő bevonulásra Párisba; Belleville és Villette megszállása kitálatásba van véve. A császár nagy katonai parádét fog tartani.

sokhoz számtalan irat sorozható, a melyek e korneuburgi marhaporral elért eklátás sikereit fölül különös elismeréssel nyilatkoznak.

Lényeges hatással bir az mirigy, nátha, torokgyík és rozsféreg ellen lovaknál; -- beteges elváltozott tejelválas, vérteljes, nadály és puffadás ellen szarvasmarhákna; -- májmirigy, rothadás az altest háborgatott működése ellen juhaknál; -- e mellett si-

UJDONSÁGOK.

— Kletzer Feri gondokaművész és neje Kletzer Valeria Charlotte asszonyság tiszteletére a királyi biztos urnál ma ebéd volt, melyen a kolozsvári zene-művész világból voltak hivatalosak.

— Kletzer Feri gondokaművész vasárnap tartá utolsó hangversenyét a redoute-teremben, de nem oly nagy közönség előtt, mint óhajtottuk volna. A műsorozat jól volt összeállítva, de érdekességéből veszített azáltal, hogy Weiszbach Jeanette k. a. „közbejött akadályok” miatt nem énekelt. Ezt Kletzer Valeria asszony akarta némileg pótolni szavallatával s öltözetével; öt-féle toille-ben jelent meg. Ezuttal két tréfás szavalmányt is adott elő, zongorakiséret nélkül, melyek jobban tetszetek, mint a többiek. Kletzer Feri legtöbb hatással játszott Haydn gyönyörű Serenade-ját, egy Sonátát Asiolitól, a XVII. századból, továbbá még két régi dalt, s Poppertől egy „Arlequin” című bohózatos zeneszereményt, mely utóbbi nehéz kíséretében Ibner Gy. úr dícséretesen működött. A Szenkovics J., Kletzer F. és Ibner Gy. urak által előadott Trio la Serenade, Rossini-től szépen sikerült. Megjegyezzük még, hogy a jeles zongorát, melyen művészünk kísérték, a híres Bösendorfer tanítványa, Marshall készíté, és épen most hozatá Demjén László, hogy jó hirben álló zongora-raktárba helyezze eladás végett.

— Ulrich József polgártársunk, a legjobb fagylaltot készítő czukrászunk és a kolozsvári híres tűzi jájekok nagy mestere tegnap meghalt.

— Karvazy Gyula ismert hírnevű anyag- és fűszerkereskedőnk árjegyzékét mai lapunkkal veszik t. olvasóink; ajánljuk figyelmükbe nemcsak a cikkeek választékosága és jóságánál, de méltányos olcsó árainál fogva is.

— Egy magyar léghajós. Gancsay, mérnök hazánkba, ki hosszabb ideig volt tanítványa a hírneves Nadarnak, egy új szerkezetű óriás-léggömbön dolgozik. A léggömb május vége felé egészen kész lesz s ekkor egy szakbizottság előtt próba fog vele tétetni. Ha sikerül, Gancsay a kormányának adja el találmányát. A fölszállás vagy Pesten vagy Bécsben fog történni.

— Strikelő hivatalnokok. A debreczeni kapitányság összes hivatalnokai beadták lemondásukat az ottani hatósághoz, mely azonban az indokolást nem találván elégségnek, el nem fogadta s az ügyet a városi közgyűlés elé terjesztette, a hol szintén nem tettek eleget kívánságuknak.

— Hamis tizforintosok forognak Nagyváradon. Azt hiszik, hogy Erdélyből kerültek oda.

(—r—o.) Nemzeti színház. Marczell Géza jutalomjátékául a mult szombaton került színre nálunk először: „a 28-ik szám, vagy az első polgári házasság”, életkép dalokkal 3 felvonásban, írta Berg. Nem mondhatjuk, hogy Bergnek e „28-as számját nem fogja le-törölni az idő a repertoire feketetáblájáról, de azt is be kell vallanunk, hogy a rokon irányú művek között az első közzé tartozik. Pár ügyesen keresztültölt jellem általános érdekességet keltett, s az egész darab, jóllehet eredetiben a bécsi közönség számára írva, eléggé jó hatást tett. Jenye pedig jól választott egyveleg. Jutalmazott a közönség tapssal fogadta, mire hogy érdemesítse magát, Silberkern szerepében töle kitelhető igyekezetet fejtett ki. Medgyaszai Ilka (Zsuzsi) kiváló sikerrel alakított és énekelt. Rég nem láttuk őt ily jó szerepében. Megérdemlé a többszörös kihívást és tapsokat. Dancz Nina, (Netti) Takács, (Sebestyén) Prielle, (Károly) kielégítettek.

Kedden, február hó 28-kán „Forestier Pál.” Színmű 4 felvonásban.

Árjegyzék a Kolozsvárt február hó 23-án tartott hetivásárról, (alsó a mérő középár.) Tisztabúza 5 ft. 60 kr. Elegybúza 3 ft. 86 kr. Rozs 3 ft. 50 kr. Arpa 1 ft. 1 kr. Zab 2 ft. 20 kr. Törökűza 3 ft. 80 kr. Pityóka 2 ft. 70 kr. Marhabús fontja 24 kr.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Beküldetett. 56

Kötelességünknek tartjuk, közhasznú tárgyakat beható értékezés alá venni, hogy azok előnyeit a közönség előtt feltárjuk.

E sorokat egy, a bel- és külföld mezőgazdái előtt évek óta legjobb hirben álló készítménynek szenteljük: a korneuburgi marhaporuak. Nyilvános megismertetése

óta 1856-ban, a legterjedtebb elismerésben részesült; a bécsi állatvédtársulat érmével 1857-ben, a párisival 1858-ban, a müncheniével 1858-ban, a hamburgiával 1864-ben s a londoniával 1862-ben kitüntettetett, s ő Felsége őlaiban a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik, a miről az illető főlovászmesteri hivatalok bizonyítványai megtekinthetők.

Ezen okvetlen illetékes és kifogástalan megbírlá-

Ez a lovat, még legnagyobb erőfeszítés mellett is késő koráig tartósának és bátornak tartja fenn s különösen erősítőül szolgál nagyobb fáradalmak előtt és után, hasznos továbbá köszvény, bénaság, indaganat, marjulás, rokkant láb sat. eseteiben.

Egy palack ára 1 ft. 40 kr. o. é.
Lököröm- ir, törékeny, cserepes körmek, üres oldalak sat. ellen
Egy doboz ára 1 ft. 25 kr. o. é.

Pataközpör, a lovak pataköz-rothadása ellen, 1 palack 70 kr.
Ebladaesok, az ebek szigoraja, görse, viustáncaza, köszvénye és egyéb közönséges betegségei ellen.

Biztos óvszer az ebdüh ellen 1 doboz 80 kr. o. é.

Erőtápszer lovak és szarvasmarhák számára,
elgyengült állatok gyors fölségellésére, a vérmérsék fölelevenítésére, s a hizlalás elősegítésére.

Egy nagy ládáska 6 ft. — Kicsi 3 ft. — Egy pakét 30 kr.
Sertéspör, futószok, s a sertések egyéb betegségei ellen. — Egy nagy pakét 1 ft. 26 kr. — Egy kicsi 63 kr. o. é.

Gyógypör majorság számára, a ludak, kacskák, tyúkók, gyöngytyúkók sat. nyálványai s közönséges betegségei ellen. — Egy pakét ára 50 kr. o. é.
KWIZDA állatgyógyászati készítményei valódi minőségben kaphatók:

Kolozsvárt: Wolff János, Karvazy József, Csiki Imre uraknál. Szebenben: Zóhrer Ferencz urnál. Brassóban: Hesshaime J. L. és A. urnál. Brassóban: Gyertánly és fia uraknál. Seg-svárt: Teutch J. B. urnál. Seps-Szent-Györgyön: Benkő és Csutak uraknál.

Óvás: Családok kikérülése végett kévelik Kwizda Ferencz János Helyrepótló-folyadékát, a mely egyetlen, a mely a cs. kir. szabadalommal van kitüntetve más hasonló nevezettel bíró készítményekkel össze nem téveszteni. Tessék továbbá a korneuburgi marhaporuál arra figyelni, hogy csak azon pakétok valódiak, az alatt látható névönást mutatják vörös színben a ragjegyen.

Ny. Gáman János örököséinél Kolozsvárt.

(62) Haszonbéri hirdetés. 1-3
Egy 800 holdnyi tagosított és fölszerelt birtok M.-Bényen, kapcsolatban egy 100 holdnyi kintinó minőségű réttel, a balázsfalvi országot mellett, a vasúttól 1 1/4 mérföldre több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni b. Radák Ádám jószágigazgatója Farkas Albert ural -- Ozdon. (u. p. M.-Ludas.)

A t. háztulajdonosok és gazdaközönségnek, a jelen évszakban, midőn pin-czék és élelcamrak teli takarmánnyal láttatnak el, nem ellőge ajánlhatjuk, a valódi Bortolotti-féle cs. kir. szab. aranumot, patkányok, házi- és mezei egerek, vakondok, svábok stb. enemeük kiirtására. Ezen aranum fényes sikere ezerszeresen bizonyult már be, és az érte kiadott csekély összeg, százzszorosan pótolatik azon haszon által, melyet a fönnvezettek kiirtásával maguknak szereznek.

Kapható Kolozsvárt Folly és Hufles keres. M.-Vásárhelyi Fogarasi Demeter keres. kényelem végett megrendelésre is küldetnek posta útánvél mellett egyes szelencékben js. Egy nagy szelence ára 1 forint, egy kicsi 80 krajczár.

(60)

2-*

(56) Császári kir. szab.

KORNEUBURGI MARHAPOR,

melyet az osztrák cs. kir. a porosz kir. és a szász kir. kormány szabadalmazott, a hamburgi, londoni, párisi, müncheni és bécsi érme által ki van tüntetve, s az angol királyné ő Felsége, és a porosz király ő Felsége őlaiban a legjobb sikerrel alkalmaztatott és évek során át megpróbáltatott:

Lónál: jóféle és kétséges mirigy, nátha, torokgyík, rozsféreg ellen; különösen alkalmas a lónak jó húsbán és tüzesen tartására.

Szarvasmarhánál: Beteges tejelválas ellen emésztésakadály következtében, mikor kevés vagy rossz tej válik el, a melynek minőségét alkalmazása által meglopőleg változik, továbbá vérteljes, nadály és puffadás ellen; valamint alkalmazása teheneknél bornyuzás alkalmazásával igen hasznos s gyenge bornyak is élvezete által látszólag kiépülnek.

Júhagnál: a májmirigy rothadás ellen, és az altesti szervek működésének háborgatása esetében, mikor télenségek a baj oka.

Helyrepótló folyadék lovak számára

(Restitutions-Fluid)

Kwizda Ferencz Jánostól Korneuburgban.

Egyetlen, melyet egy magas cs. kir. egészségügyi hatóság szorgalmatosan megvizsgált s I. Ferencz József császár ő Felsége kiváltság. szabadalommal kitüntettetett.